

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. *Μαν. Στ. 18/1970*

^{Α'}
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκ. 1969 / Φεβρ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Χωριστ.η'....*
(παλαιότερον ὄνομα: *Τσαλατζο*, Ἐπαρχίας *Δράμας*
Νομοῦ... *Δράμας*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Ἀλέξανδρος*
Θεοδοσιάδης). ἐπάγγελμα *διδάσκαλος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ξαφοκλεῶν... 12. Δράμα*.
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... *Τρία*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Γεώργιος Παβάνογλου*.....
.....
ἡλικία... *90*... γραμματικαὶ γνώσεις... *δημοτικῶν σχολίων*
..... τόπος καταγωγῆς *Αἰτωλίας*
Χωριστῆς.....
Φ. Πένδης..... *Μεσσήνης*... *85 ετών*... *καὶ πολλὰ ἄλλα*

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων; *Διὰ σποράν αἱ ἀρίστ. τῶν χωρίων*.
Διὰ βοσκήν αἱ ἀπομεμαυρισμέναι.....
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; *Ἦσαν... χωρισταί*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. *Ἰ. Τούρκους*
Μ. πένδε... καὶ ἑλάχιστα... ἑ. Ἕλληνας
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; *Ἦ. εὐκνήδεια... αὐτῇ... καὶ σήμερα ἀπόμνη*
σὲ... πολλὰς... εἰμαρτέσεις... εἶναι... ἐν... ἰσχύει

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; Περὶ ἐστέρο. με. τ. κ. ν. γεωργίαν
ἢ συγχρόνως καὶ εἰς τὰ δύο.....

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... Ναι.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; Εἰργάζοντο. ὡ
ἄτομα ἢ οἰκογενεαὶ μὲν δι' ἕνα κομμάτι γῆς καὶ
τίποτε παραπάνω......

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημαῖοι, κατόροι κλπ.). Δούλοι. Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...
Μιστῆμονες) γεωργοί, ἐργάται.....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) εἰς εἶδος.....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιοι εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....
Ἐχρησιμοποιοῦντο ἐργάται μόνον κατὰ
τὰν... τρυγητὸν, ἔκ. ἔκ. καὶ γυναικας.....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; Ἐχρησιμοποιοῦντο
καὶ προήρχοντο ἀπὸ ἄλλων μέρων.....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... Ναι. πλ. ν. Δράμα. ὅπου. ἐργάζοντο. ὡς. μακ. ἐργάται.....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρῶματεντάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ὡς. μακ. ἐργάται καὶ
ἐδίδοντο... τεχνιστὰς (εὐθεῖες). ὅπου. τ. γ. δ.
δε) (νεροὺς δ. δ.)

- δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιάς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

Ἐλιπαίνοντο μόνον με ζωϊκὴν... καὶ...
με γὰρ... καλαμιά... πού... ἔμενε... μετὰ τὸ ὕδρον.

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Μετὰ τὸ... 1930.....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Μετὰ τὸ... 1934 ἀρχίσαν
να χρησιμοποιοῦν... ἀλλ...

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἐπὶ ποῦ ἐγίνετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; Μιῖτερο ἄροτρον ἐχρησιμοποιεῖται

ὅταν ἡδεδαν... νὰ ἀνοίξουν... αὐλαμὲν αὐτὸ μονόφτερο γιὰ νὰ ὀρθώσουν... κατισμεν ἄροτρον δι' αὐτὸν Δράμαν.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ⑩

1. αὐτὸ ἄροτρον 4. (γ) μ. ν. 1... 7. ἐταβὰρ 10.....

2... 22... 5. κολὰνι 8.....

3. ποδὰρι 6. βέρχα 9. ἐτιβ. γὰρ.....

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῇσει;) μετὰ τὸν... β. ἐν πόλεμῳ.
3) Μηχανὴ θερισμοῦ μετὰ τὸ... β. ἐν παρμόσμιῳ... πόλεμῳ

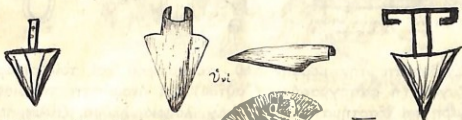

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραὶ, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Σημεῖα. ὑπάρχον. γὰ. ματωτέρω... εἰσενιζόμενα.
Α. ὕνι. ὕνι. καὶ. παλαιότερον.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Τριγωνικὸν.

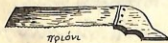
πεπαλαιωμένο. σχῆμα

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου. ἐκ ξύλου
ἀπο ξύλου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

Σημεῖα (εὐαφάτο) →

πριόνι

ἀρίδι

ρινι ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

ἀρίδα
ἢ πουργοῦ

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῷα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *βοεῖς, ἵπποι, ἡμίονοι καὶ ὄνοι*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργανον δύο
ζῶα ἢ ἓν ; καὶ... δύο... καὶ... ἓν...

- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;

1. ΟΧΙ ..... 1500α κινητή

Σχεδιάσατε την μορφήν του παλαιότερου και του σημερινού ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζεύλια κλπ.). . . . .

για κλπ.). ..... ἐχρησμάσθητε μόνον ὅταν εἴηεν

ὅσα ἐξέστειλ' ἡ καρδία. Ὁ αὐτὸς ἐχρησίσθη
ἐν τοῖς ὑπορίπταις. ἐν τοῖς ὑπὸ τῶν ὀφθαλμῶν.

σὺν τοῖς ἁγίοις. ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. ἀμήν.

- 10) Σχεδιάσατε ιδιαίτέρως την μορφή των ζευλών του ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Σ.Β.Α.Α. ΔΙ. ΑΥ. ΤΟΙ. ΕΛ. ΑΓ. Γ. Α. . . .*

7. υπο!

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχού· λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Ψ. Θ. κρικος. αυτου. ευ. σιδηρου. η. ξ. υ. λου. ελεγετο παλαιος. τον ζυγον για το οργωμα τον εδεναν εις το αροτρον με λουρι. η. σχοινι. που ελεγετο ναμασεμειλ.*
- 12) Ἀπὸ ποῦ γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *απο. παλαιου. εν*

- 12) 'Από πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; ἀπὸ παλαιού. ✓

Πῶς γίνεται ἡ ζευγίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; .....

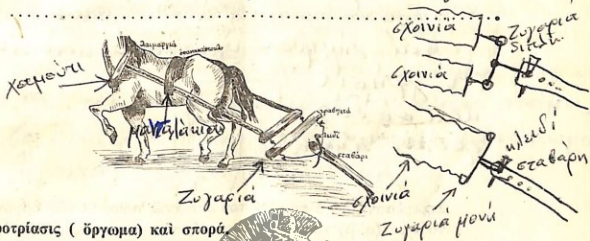
Στο λαμό του ἀδελφου ἦταν ἡ λαίμαργια
 ἡ χαμεύσι, δᾶσι το ⁶ ἔδωσαν καὶ σὴν ράχη
 τὰ μακαδάκια. Τὰ βροινιά ποὶ ἦταν
 δειμένα μὲ τὴ ψαγιά, περνοῦσαν ἀπὸ
 τὰ μακαδάκια καὶ χάντηνον σὺν

11 761412

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

χαμοῦ. Ἡ ζυγαρία μπορεῖ νὰ ᾖ καὶ μονή ἢ διτλή. Μονή γιὰ ἓνα ζῷον καὶ διτλή γιὰ δύο

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποίος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινῶν) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας ἔρχονται πάντες ἄνδρες ἄλλοτε... οἱ ἰδιοκτῆται καὶ ἄλλοτε... οἱ ὑπηρετεῖς

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) .....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
'δένετο μετὰ τὴν διτλή ἢ μονή ζυγαρία πρὸς ἑκατέρωθεν παραστάτω...

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Ἦσαν ἄλλοτε ὑπάρχοντα τὰ χαλκῆρια μετὰ σχοινία. Ἐπὶ βόδια ἐχρησιμοποιεῖτο ἡ μαυρία βουξέντρα πολλὰ φορὶ ὅτε τὰ ζῶα ἀδυνατοῦσαν παιδιά ἢ γυναῖκες. Ἦσαν κίρατα πολλὰ σπινίω ἔδεναν σχοινία γιὰ νὰ ματωθῶναι τὰ βόδια.

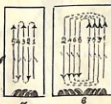
- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακίης) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Τὸ ὄργωμα ἐγίνεται... εἰς... αὐλακίαν...
κατωτέρω... σχεδιάγραμμα...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

καὶ... εἰς... ὀργωμένην... καὶ... εἰς...

ἐν χρήσει
καὶ οἱ δύο
τρόποι αὐταῖς

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρξη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σπορίδες, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.);

ἔχωρίζετο τὸ χωράφι εἰς λωρίδας...
καὶ... ἐκπύρνετο...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακίαν; καὶ...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; Δὲν... χωρίζομεν...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ἡ δὲ διάνοιξις... τῶν... αὐλάκων... μὲ τὸ ὄνι... γινώσκον... πλαγίως... καὶ βαθιὰ... ἢ... ριχά...

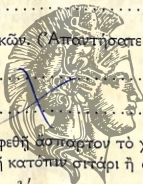
Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Πρὸ... ὀργώμα... γίνονται... στὰ... σιτάρια ἐνὶ... γὰρ καλαμπεύια ἢ κατὰ βαθύ ὀργώμα.*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότῃ, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Τὸ... πρῶτο... ὀργώμα... γίνονταν... τὸν... Αὐγούστο... καὶ... λέγονταν... νιάμα. Τὸ... δεύτερο... γίνονταν... τὸ... φθινόπωρο... λέγονταν... ὀργώμα... σαρῶ... ..*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

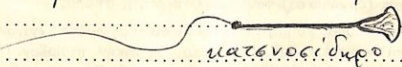
- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ὁ σπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. *Δὲν ὁ ἢ τρία ἔτη... γὰρ... ἀφέναν... ἀπαρτα... ..*

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; *Τῶν... δημητριακῶν... μέχρι... 7... ψυχανθῶν καὶ ἄλλα δὲν βάσανε.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι· εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; *Τὸ... δισάκι ἢ... μορβὰ... ὅταν... ἐλθῇ χειρὶ ἢ καὶ... ἐναλ... .. τενεκῆς.)*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργώμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Μετὸ κατενο-
ρίδηνρο, πόνε... ἦσαν... κοί... καμνουτέιμι...*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Πολλὰ μὲν ἐγίνετο. ἄλλα μὲν ἐγί-
νεθ. ὁ βάρνις πού... εἶχαν... τριβία... ἀπὸ
κατωρίδην.*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

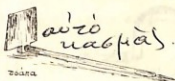

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

.....
 .....
 .....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

τὸν βοσκόμενον... γυναῖκες καὶ παιδιὰ ποὺ
 κάνουν τὸ ξαχρῖσμα, τὸ θάψμα τῆς ἀχρῖδας.
 ἢ ἔσπρναν τὰ βόδια καὶ τὸ αὐτό.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

Δὲν... ἐκαλλιεργοῦντο... ποτὲ
 ὁ σπορὰν οὐτὲ καὶ ὁ θάψμα.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ῥόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

ἔπρναν τὰ ὠ... ἀνὼ. Σήμερα καλλιεργεῖται
 τὸ ξηρὸν τριφύλλι ἐνὰ πρὸ καλὰ χωράφια.

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἔσπρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

Δὲν... ἐκαλλιεργοῦντο... οὐτὲ
 καλλιεργοῦνται... παλαιότες.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

Εργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Αὐτὰ.. τὰ δρεπάνια.. ἦσαν.. ἐν.. χρήσει.
 Σήμερα.. δὲν.. γίνονται.. χρήσις.. δρεπαν-
 νίων.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μ.Ε. 74.5...

κατωτέρω νοθα

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ....

Δρεπάνια.. ἔχον.. καὶ.. ὀδοντωτά.. καὶ.. ἔχον..
 Κόσες... ὀφθαλμοῦ... μόνον... ὀφθαλμοῦ...

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

.....
 ἂν...

5) Ποιος κατεσκεύαζεν αὐτὰ, τὰ θεριστικά ἐργαλεία; (π.χ. τὰ δρεπά-
νια κ.ά.) *Τὰ... ἐργαλεία... ἀπὸ... τοῦ Δράμα*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς
χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.) *Ἐν... δὲν... εἶναι... ἐν... χρήσει*
Παλαιότερον... ναί,

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ
δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ
σίκαλις κλπ. *Ὅσα... τοῦ... χαμηλότερα, γιατί*
ἐχρειαζόντο... τοῦ... ἀχρεο...

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὰ χωράφια μαζί μὲ τὴν ρίζαν
μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *καὶ... αἰ... αἰ...*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίς,
πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους, τὰ δράγματα; *οἱ... οἱ... δερι... στα...*
τα... ἀπο... τα... χερόβολα... ποῦ... ἐλέγοντο
ἐδῶ... οἱ... τα... χεῖρ...

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.
Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα
τῆς χεριός) χωριστά; "Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφα-
λαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ δια-
σταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Πολλὰ... μαζί... δερά...*
οἱ... με... τα... ἀπὸ... μία... μαζὶ...

5) Πώς λέγονται τὰ τροποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
λούνται ἀγκαλιές. *Και εὖ... ἀγκαλιές*.....

εὐαίσουντο.....

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *Ἄνδρες... καὶ...*

*γυναῖκες... ὑπῆρχον... καὶ... ἐπαγγελματίαι...
θερισταί... Σήμερα... ἐχέδον...
εἶνουν... καὶ... εὐαίσουντο (τύφτοι)*

2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν). *Ἄλλοτε... εἰ... ἄνδρες*

*καὶ... ἄλλοτε... εἰ... χρῆμα, ἀνάδοχα μί...
τὴν... συμφωνίαν... ἢ... παροχὴν τοῦ φαγη-
τοῦ... ἦσαν... ἀπαραιτήτη.*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *Καὶ... οἱ ἄν-*

*δρες... καὶ... οἱ γυναῖκες... ἔφεραν... παλά-
μης... εἰς τὰ δάκτυλα... παλαμάρια, μί...
δυο δάκτυλα... μαζεύουν... φουχτώνουν...
περισσότερα... σταῖνα... καὶ... καὶ... μὴν... κοπαῖν...
Τὴ μέση τὴν ἔδεν ἄν μίζο ζουναρί*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Περε... τριτη .....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. ....

Μαλλον...δεν...τραγουδοῦσαν...γιατι
δεν...μπορεθα...να...βρω...κανένα
τραγουδι.....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάρον, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ
δεν...εφηναν...τιποτε...Μαλιστα...μαστοπιν
απο...το...θερισμα...εμαφεναν...και...τα
τυχον...απομειναντα...σταχυα.....
στο...τελο),μαφεναν...τα...μπατακια,
οπως...ελεχαν.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτισμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτισμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Αλλοτε...εχινετο
αμεσως...και...αλλοτε...τις...πρωτες...ωρε
της...επομενης...δια...να...μην...πυτων
πολλοι...εποροι.....

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χερίες, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματίων μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ δερμάτιασμα... γίνονταν... ἀπὸ... ἐν...
 ὁρ... τῆ... ἢ... ἀπὸ... περισσοτέρου... Ἐπαφεν
 τὰς χερίες... καὶ... τίς... ἔβαφαν... τῇ... μίᾳ... πάν...
 ἐν... ἄλλῃ... με... τὰ... σταχῶ... παρῶ... πρὸ)...
 τὴν... ἰδίαν... κατεῖδον... πάν... ἐπὶ... ἐξ...
 ὁμιῶν... πρὸ... ἦσαν... φτιαγμέναι... ἀπὸ... μαγι-
 χιές) ἢ καὶ... ἀπὸ... μαγι... καλαμιές)... κατὰ...
 ἔσκησαν τὸ γόνα... τὰ σταχῶ... τρα-
 βούσαν... δερματίες... ἐξ... ἔσκησαν τὸ δερμά-
 τι καὶ ἔδενον.

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνε-
 κεντρώνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα
 δερμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐποποθεοῦντο ; ...

Ἄνα... 13... 17... συνεκεντρώνοντο... εἰς...
 διάφορα μέρη... τοῦ... ἀγροῦ... καὶ... ἐξασθενοῦντο...
 (καρποειδῶν)... με... τὰ... σταχῶ... πρὸ)... τὸ... κέντρο
 τοῦ καρποῦ... ἐκ... ἔσκησαν... αὐτὸ... τοκουρτζά-
 μια... Ἄλλοι... τὰ... ἔσαν δερματίες).

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον
 σας ; Δὲν ἔγινε ποτὶ καλλιέρ-
 γειαν πατάτας

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σπυροῦ.

- 1) Ἐσυνήθηζτο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σπυρόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐὰν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Μὲ μαλαμπομῆς)... καὶ... ἀχνύρα... τῆς... μαλαμπομῆς
τῆς... ἐμβαλ... πράσινης, τῆς... ἐμβαλ... δένδρα, τῆς
ἐμβαλ... ὄρνιθας... γὰρ... ξηραδὸν... καὶ μετὰ
τῆς... ἐμβαλ... πάντα... δένδρα.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σπυρός καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ἄ.). Μὲ κατὰ κοδοικογονοῦσι...

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....
σοχιάδες... ἀλλὰ... ὀδοντοῦ... ἢ... μ.ε. φ.μ.ρ. α
ὀδοντοῦ... δρέπανια.....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

Χορτο δέν
υπήρχε

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Συγκεντρωνόντο... εἰς... τὸ... άλώνι... ἢ... αὐλὴν...
ἢ... σπιτιοῦ... ἢ... μεταφερά... γίνον-
ταν... ἢ... κῆρα... ἢ... κῆ... γῶνα

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

Ἐφεξὼς... ἀλυνότατα... καὶ... τὰ... δεμάτια
τὰ... ἔκταναν... ἔκταναν... (ἔκταναν...)

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι; ....

ὑπῆρχον... ἀνέκαθεν... ἀλυνό-
τατα...

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ...

Ἀλυνότατοι... ὑπῆρχαν
γύρω... γύρω... ἀπὸ... τοῦ... χωριοῦ...
ἀποφῆ... καὶ... μέγα... ἐπὶ... χωριοῦ...
στὴν... αὐλὴν... καὶ... βασιλῆ... ἰδῶ...
δίπλα... στὴν... ἀχυρῶν... (ἰδῶ...)

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενεάς, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Συνίδως εἰς μίαν οἰκογένειαν καὶ αἰ-
ῶνα ἐκδίδωκε ἔδωκε τὸ ἀλώνι καὶ εἰς
ἄλλους... χωριανούς.....

6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; ... 1. αὐτο-αὐ-
του 6. 20 ... καὶ ... Σεπτέμβριο ... ἀπὸ 1. η.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ... ἦσαν... χωματάλωνοι

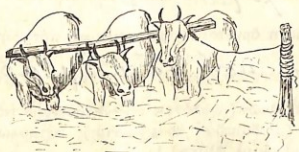
εἰ... σχῆμα... κυκλικό.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) ... 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1006. 1007. 1008. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1016. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098.

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Ἄλωνα καὶ με' ἀλωνόσυντα δέν
ὑπάρχον.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιστοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Δέν γίνονταν τέτοιο
ἀλώνισμα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον με' τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δέν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἂν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνη, δικριάνη, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

ἔνις ἐξο. χρῆσις αὐτοῦ
 αὐτὴ... μηχανήματι... καὶ... ἐλάττω... τουκάνη...
 κατασκευάζοντο... ὅπου... ἀποβῶ... δύνανται...
 δια(ρύνω)... με... διαστάσεις... περίπου... 1.60 x 80... ἐλάττω...
 με... το... πῶς... πῶς... πῶς... ἔβαλαν... δε... ραχούρια
 ἀπὸ... καὶ... ἢ... περὶ... τίς... ὅπου... ἐπρωμηθεύοντο
 ἀπὸ τὴν ἀγορὰν τῆς Δράμας ὑπὸν.

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακρίπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ; *Ἀρχίζει πρωί-πρωί, ἔχει χαρας, καὶ συνεχίζεται ὡς ἄρρα τὰ νύκτα, βράδοντα, μία ὥς... δύο ἀλωνιές.*

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικοῦλι, δοκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *Ἐχρησιμοποιεῖτο ἡ κατωτέρω*

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόππους στάχους ; *Μὲ τὴν διχάλη καὶ τὴν δοκράνη καὶ ἐρεταζον μέσα ἐν τὸν ἀλωνιστικόν... ὡς τὸν τὰ ἀμωσα στάχους καὶ ἀκαμίστην τὸ ἀλώνι.*

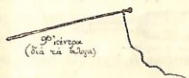
- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

! Ἐκίνετο... χρῆσι... τῇ... ἀλωνόβεργα, αὐτῆς ποὶ εἶχετο... ναυκευλτο... ἐπὶ ἀλόχα... ὅπως... χρῆσι... ἀμωσιάζαν τὸ ναυκευλτοίμι.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .. Σὲ... ἕνα ἀλωνι...

τὸ... ποτὶ... δύο... ἀλωνίσματα...
τὴν... ἡμέρα...

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχον ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. ποσπάρηδες, καλούμενοι ἀλωνορατοὶ καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν ..

Ἀλωνίζαν... αὐτοὶ οἱ γεωργοὶ.
Σήμερα... γίνονται... με ἀλωκιστικὴ
μηχανή... ἢ διεργαστικιστικὴ),...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρήσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Ἐγένετο χρῆσις τῶν κοπάνων, ὅπου ποδοπατήματα
ἢ τοῦ χυροῦ τῆς μηχανῆς γιὰ μικρὴ ποσότητις δημητρια
κῶν... ἢ διεργαστικῶν...

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....

Κοπάνον ἐλέγετο... καὶ... κατεσκευάζετο
ἐκ ξύλου... ἐξ... ὕψους... τοῦ πάχους... ἢ το

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἄλωνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).

κυρίως διὰ τὴν φακὴν
καὶ τὰ ρεβιθία... εἰς τὴν αὐλήν τῶν ἐπιτηδ.
ἢ καὶ εἰς τὸ ἄλωνι κοπάνισαν ἀόρη καὶ
στάχυα σίτου, πρὶν ἀπὸ τ' ἄλωνια γιὰ νὰ
μάνουν πίττες.

κοπανοὶ στρογγυλοί

ξύλο καμινωτό διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν?

Ἐξέκετο... ὑπὸ... τῆς... οἰκογενείας
διότι... αἱ... ποσότητες... ἦσαν... μικρές...
...ἔξ... ἄλλων... ἐλάχιστες... οἰκογενεῖς
...ἔμαθαν... αὐτὸ...

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

τῆς... μηχανῆς... αὐτῆς... τοῦ... τοῦ... ἔδαφους... ἢ... ἐπὶ τῶν... εἰς... μαυρομάδες... ἢ... τοῦ... καὶ... μόνον... διὰ τὸν... ἀποχωρισμὸν... τῶν... καρπῶν...

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Κατὰ τὸν ἀλώνισμὸν... διαφάρ... τραγούδια... Ὁχι... ὁμῶς... καὶ... κατὰ τὸ κοπάνισμα...

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Μετὰ πολέμου... ἔχουσιν... ἀλυσίδων... φινιάν... τοῦ... ἀλυσίδων...

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα* (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με πρίον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα* πῶς λέγεται τοῦτο* (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

Δεν... ἔχουν... ὄνομα... ἀλωνισμῶ... να... ἀλυσίδων... τα... ἔχουν... με... εἰς... «... σφυρτοῦδα»...

στο... κέντρο... ἀλυσίδων... ἐξ... ἀλυσίδων... ἢ... καὶ... ἐπὶ... ἀλυσίδων... ἢ... σφυρτοῦδα... ἦσαν... σφυρτοῦδα...

Σύδικο φινιάν... τοῦ... εἶχε... σφυρτοῦδα... τοῦ φινιάν... (ἔ...)

*Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

πλάτος 80 ἐκατ. 25 — εἰς 100 ἐκατ. καὶ ὕψος 40 ἢ 50 ἐκατ.

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Δέν. εὐαφώνετο. τίποτε. ξ.....

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. Στὴν ἀρχὴν μετὰ δὲ

ρένιες. διφράνες. καὶ μετὰ μετὰ δὲ λινες. παύ. τί. λιναντ. χιὰ περ. ἡ λινιστήρια

ΔΙΚΑΔΗΜΙΑ

ΛΙΧΝΙΣΤΗΡΙΑ

3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας· γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Ἄνδρας καὶ ὄχι ἰδιώτῃ. Λιχνιστὴς...

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ. (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ἱζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

ἔλεγοντο. κατὰ κεφαλὰ καὶ σὺν ἡδυνῇ. τὰ κρατοῦσαν. χιὰ τὰ ψῶα. ἔλαχιστοι. τὰ μαπανίζον. μετὰ τὴν κοπάναν. μετὰ οἱ τσοβάρια. τὰ κότσαλα.

5) Πῶς γίνεται ἡ ξεῦξις τῶν ζῶων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)* διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο ..

...
 ηθίζεται τούτο ... Δέν γίνονται
 Δέν γφο ἀδώνιστα.

.....

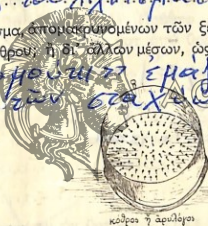
.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Ἡ... διαδοχή... γίνονταν... μέ... πόσεινα... καὶ
τὸ... δριμύνη... (ἐάν... τὰ... παραπάνω... ἰχθυογραφικῶς)
κατὰ... τὸ... τίλος... τοῦ... λιχνίσματος... ἐ'νοι

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρῶθρου· ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὥς π.χ. κοσκή-

Με το «κουράμωσι» έφαινε τα χον-
δρά τεμάχια των σταχτών, ενώ ο άλλ-
ος λίκνιζε.

ΥΤΟΥΡΜΟΥΣΙ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τύπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Σήμερα γίνεται μετ. περιβολωνιστικῆς μηχανῆς.*

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Ὃταν... ετοιμασθῇ ὁ σωρὸς καὶ σταυρῶν... ἐμπηγνύεται ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ λιχνιστικὸν φτυάρι καὶ ἀσπάζεται.

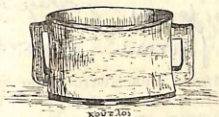
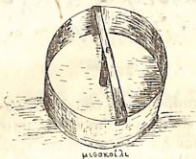
- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δέ και ίχνο-
γράφημα αυτού· βλ. κατωτέρω σχετικές εικόνες).....

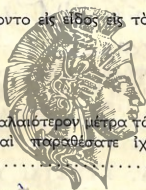
Ήδιδο πο... μόνο... τα δένεα... δι' άλωνα
και... τα... μετρούσαν... με... ένα... μούβα... που
ήρχε... 25... όμάδες.....

2) Ποία άλλα βάρη κατεβάλλοντο εις είδος εις τὸ άλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ άροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ άλωνιάτικο, κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (όνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) .....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) Στοι... στει... και... μέσα... δι... φύλλα

μυθώγια... μεγάλα... τὰ ἀμπάρια.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ άλωνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

ΚΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΎΠΑΙΘΡΟΝ ; ΣΤΑΥ. ἀχυρώνας... πάλιν
ἦταν... ἢ... ἐπὶ... εἰσι... διὰ... ἢ... ἐπὶ... ἀπὸ... ἢ...

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ, τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Τὸ χωράφι ποὺ εἶχε μαζύτερα σταχνα
θερίζονταν ξεχωρὰ καὶ τὰ σταχνα ἄλλω-
νίζονταν χωριστά.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Δὲν... συνήρριζαν... κατὰ...
τίτοις...

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Φωτιάς... ἀναβαν... τὴν... 1.ᾠ... Αὐχρῶστα...
καὶ... τὸ... Πάσχα... κατὰ... τὴν... Ἀναστασι-
γίναν... τὸ... καψιμο... τοῦ... Ἰούδα...
καὶ... 24 Ἰουνίου...

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

Κατὰ... φορὰ... τὴν... 1.ᾠ... Αὐχρῶστα... καὶ...
ἐπὶ... ὅλως... καὶ... ἐπὶ... ὅλως...
τοῦ... χωρίου... κατὰ... τὸ... βραδύ...

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοί ανάπτουν τήν πυράν· παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ;...

καί... παιδιά... καί... ήλικιωμένοι.....

2) Ποίος ή ποιοί συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, άπό ποιον μέρος ; Τά ξύλα ή τ' άλλα
ξύλα τὰ μαζευαν όλοι όλοι ή δειαν
ν' αναψουν φωτιά.

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Μάζευαν τὰ ξύλα κλαδιά εις σωρούς, καί
κατά τό θραδάκι τὰ έδιναν φωτιά,
έξοχαι δέ τή φωτιά συνεχώς, με άλλα
κλαδιά. Για να γίνεται μαζευτα ή φλόγα από
μεγάλα κομμάτια από άλωνα της πυρά-
ρις που έδεναν τα δέντρα και τή έβαζαν
γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον διά κάθε πυράν ; επί φωτιά.

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, έορκία, άσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα.....

...Συγχμυρώνονταν... ό... τρόμος... στού
δρόμου... καί... βλέπανε... άπλω... τή... φωτίς
τήν... παραφρονή... χίμαυταν... συνή... δω...
τά... ριγίμαρια... (μεταφέρθηκε από τή θράνη)
μέ τού... προσευχάς

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Τά... παιδιά... πηδούσαν... πάνω
... από τή... φλόγες... καί... έλεξαν
... έξω... φίλοι... καί... κορτοί...
... μέσα... χαμάς... καί... χαρά...
... μέσα... νύφη... 31... καί... χαμπροί...

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

..(ἔμζο).. ἀπὸ.. υἱαδία, δάμνου), παρ-
νορία καὶ.. (μ. κ. α. ρ. ι.).. δ. ματιῶν...
τίσασε αἶθε...

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ 'Ιούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

Μέχρι τοῦ 1967
καίονταν ὁ 'Ιούδας. Ἐμζοζε ἀπὸ πυρὸς
ὡς τὸ... (ἔμζοζον ὡς)... Εἰ δὴ δολαφρὸν.
Τὸ... Μ. Σάββατον... εἰς τοὺς μαζορεαν... τὸ ὁμοίωμα

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

τοῦ... 'Ιούδα... μὲ... υἱαδία... καὶ... καὶ... γωνία
ἐμζοζε... τὸν... υἱαδία... ὁ... ἔνα... δ. κ. ρ. ι.
ἐμζοζε... αἶθε... τὴν... ἐμζοζε... μὲ... ἔνα... ε. κ. ρ. ι.
ἢ... στήμα... καὶ... περνοῦσε... ἀπὸ... ἔνα...
τροχαλία, ὡς... τὸ ὁμοίωμα... καὶ...
μαρτὴ γ' ἀνέβουασι βαίνῃ. Κατὰ
τὴν ἀνάστασι πολλοὶ μὲ τὴν λατ-
μπιάδα ἐμζοζίασαν τὸ ὁμοίωμα γιὰ
νὰ τὸ δώθουν φωτιά. Αὐτὸς ποὺ
κρατοῦσε τὸ χοντὶ, ποτε τὸν αἰνὰ φ
ψυλὰ τὸν 'Ιούδα καὶ ποτε τὸν ματὶ βαρ.
Αὐτὸ γίνονταν ἕως ὅτου ἔνας ματ-
φρονε καὶ ἔδινε φωτιά μὲ τὴν λα-
μπιάδα τοῦ τὰ περειαυμένα πόδια
τοῦ 'Ιούδα καὶ τότε ἔπαρνε ὁδὸ
τὸ ὁμοίωμα φωτιά καὶ τελείωνε
τὸ ἔμζοζο μὲ τὸ ³² δίδαγμα: 'Ὅποιος
προδῶν' αὐτὰ παιδαίν.

Υποσημειώσεις

Ἐπαυὶ ἐπὶ χωρίῳ ἡ καλλιέργεια τῶν δι-
μητριακῶν δὲν ἦταν ἡ κορυφαία ἀνα-
σχολησι τῶν γεωργῶν, οἱ πλεροφοροῦν-
όμενοι εἰς περιωρισμένην συμβαίαν καὶ
δὲν εἶχαν ἰδιαιτέρας συνήθειας ἢ ἡδὴ καὶ
ἔθιμα εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν
διμητριακῶν οἱ δὲ οἱ ἀσχολοῦμενοι
μετὰ διμητριακῶν γεωργοί.
Αἱτοὶ ἦσαν κορυφαῖοι ἀμειβοῦργοι,
καπναῖοι καὶ καπνοτεχνίται ἢ καπνο-

καπνοί
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 1, Έρωτ. 1

Δια σποράν προωρίνοντο όλες οι έφορες εντάσει γύρω από το χωριό και κυρίως πρό τα Ν.Α. αυτού.
Δια βοσκήν προωρίνοντο κυρίως οι περιοχές όπου σήμερα είναι τα χωριά Μιροχώρι και Φτελιά, νοτίως του χωριού. Οι περιοχές αυτές ήταν βάλτοι και αναλλεργητές. Επίσης έβασκον τα ποιμνιά των και πρό Βερρά, αλλά με φόβον διότι υπήρχεν άηστία και διότι πολλές φορές έαιψταν τα ήβα τους εν άλλον «μεράν» (τόπον), άλλην κοινότητα, την σημερινή Καλιφύτου.

Σελίς 1, Έρωτ. 2

Η γη ήταν ιδιοκτησία κυρίως Τούρκων χαιουτημόνων (μπαϊνδων) οι όποιοι είχαν τι εύφορώτερες εντάσει. Επίσης, υπήρχε μία μονή ονόματι «Ξεριά» (Μαναστήρ Ξεριά, ελέγετο) η όποία είχε άρμεις εντάσει, όχι όμως πολυ εύφορες. Τα κτήματα τή μονή έλεγοντο «Βακούφια». Φαίνεται ότι την μονή έσέβοτο και άνεχνώριον και οι Τουρκικές αρχές. Το συμπέρασμα αυτό έβγαλα κατόπιν συζητήσεως μετά του Γεωργίου Γιαβάνογλου, του όποιου ο πατέρας ήταν άγορας κτήματα από τους Τούρκους μπαϊνδες, πήγε εν την μονή, δώ τα επιμύρωσε την άγοραπωλησίαν. Τα χαρτιά ός αυτά της άγοραπωλησίας τα έχει ο Γιαβάνογλου και φέρουν την σφραγίδα της μονής και είναι στην Τουρκική συλλαβική.
Αυτό γίνεται και με άλλες ομογενείες Έλληνικές που άγοραζαν κτήματα από τους μπαϊνδες. Οι άγοραπωλητές αυτές πρό του 1890 ήταν πολύ σπάνιες, για να μην είπω άνύπαρτες. Μετά όμως τό 1890 και μάλιστα μετά τον πόλεμο, του 1897, οι μπαϊνδες άρχισαν να πωλούν εν τούτ «Έλληνες» τα κτήματά των, διότι άρχισε να γίνεται συνήθεια ότι δεν θα μπορούσαν να μείνουν άλλο, στη Μακεδονία. Έτσι άρχισαν οι Έλληνες να απομαρτύν ιδιοκτητές. Πρό του 1900 λίγες ήταν οι Έλληνικές ομογενείες που είχαν κτήματα δια τους υπ' έστίνα εν άγονα και οσομεγεθυμενα μερη. Ών συνέβαινε και αυτά τα κτήματα να τα κάρουν γόνιμα, τούτ τα άρπαζαν οι Μπαϊνδες χωρίς να δώσουν λογο.

Σελίς 2. Έρώτ. Β' 1

Οι πατέρες του χωρίου ήρχοντο και με την γεωργίαν και με την κτηνοτροφίαν. Άλλοτε ευχρόνως και άλλοι μεμονωμένως ως ήσαν από αυτά.
Η βασιμωδέστερη όμως άσασχολοίς των ήσαν με τα άρπείδια σήμερα είναι τα καπνά.

Σελίς 2. Έρώτ. Β' 2

Βιοζήχνας είχε ελάχιστους 5-6 οικογενειάρχες εν μέσῳ 400 Έλληνικῶν οικογενειῶν και ήρχοντο ευχρόνως και με την γεωργίαν.

Σελίς 2. Έρώτ. γ' 1-2-3-~~4~~

Είς τα κτήματα των γεωκτημόνων (μπένδων) ήρχοντο Έλληνες και Τούρκοι φτωχοί ως «όρτασιδες» κυρίως. Δηλαδή οι μπένδες έδιναν τα κτήματα του εἰς Έλληνες και Τούρκους οίκογενεας και οἱ εἰσόδηματά έδιναν τα κτήματα τα έμπορεύονταν οι μπένδες με τοῦ παρουμένου όρτασιδες. Όρτασιδες κυρίως ήσαν αὐτεκτονέ γεωργοί.

Σελίς 2. Έρώτ. 4

Κατά την εποχήν του τρύχου, ο όποιος κρατούσε 3-4 εβδομάδες, εχρησιμοποιούντο έρχαες και επληρώνοντο σέ άδελφ κυρίως. Τήν εποχήν του δέρου ήρχοντο διεσγάδες (χούφτοι) με τίς οικογενείας των και εδίδον.

Σελίς 7. ἔρωτ. Β. 1

α) Τῶν βοδιῶν: Ὄταν ὁ γωργὸς ἔφθανε
εἰς χώραν, μὴ τὸ παρῶν, ξέφνε τὰ βόδια
καὶ τὸν βοῦν τὸν ἔβαλε εἰς ἀέθρι,
ἀφ' οὗ τὸν εἶδενε εἰς στυγὰρ, ἕνα
μαυρὸν βόδιον ποὺ ἔκνε τὸν βοῦν μετ'
τὸ ἀέθρι. Κατόπιν περνοῦσε τοῦ δαι-
μόντος τῶν ψυχῶν μέσα ἀπὸ τὴν κινητή
φύλακα καὶ ἦσαν ἑκατὸν τὰ ψῶα γὰρ
τὰ ἑκατὸν.

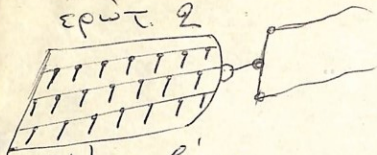
β) Τοῦ ἀλόγου τοῦ ζώου γίνονταν ὅπως
δείχνει καὶ ἡ ἀπόδειξις ἐνδεῶς 7.

Ὄταν τὰ ἄλογα ἦσαν δύο ἐπίδετο
διὰ ψυχὰς εἰς στυγὰρ τοῦ ἀεθρίου
καὶ ἐφώοντο τὰ ἄλογα κατὰ τὸν ἴδιον
τρόπον.

Σελ. 10 ~~Σελ. 10~~

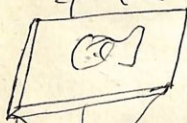
Ερώτ. 2

Ξύλινα βάρνα

πάνω στην οδό
έβαφαν και βάρνα.

Ερώτ. 2

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Μ' αυτόν

τον ράιμο
ισοπέδωναν

τα χωράφια

που έπρόκειτο

να επανορθω

μή σιγάμι.

Ερώτ. 8.

τάπα

χωρίς κέρατα

τάπα

μή κέρατα.

ΑΘΗΝΩΝ

Σελίδα 31 Έρωτ. γ. 1

Τὴν παραμονὴ τῇ πρῶτῃ τῇ 24^ῃ τοῦ τοῦ
γίνονται τὰ ριζομάρια

Οἱ νέοι καὶ οἱ νέες, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον,
μιὰς χειρονιά, πύχναναν διάφορα ἀντικείμενα
(βραχμέ, βραχιόλια, δακτυλίδια, σπονδαρίκια,
βασιλικόκιτλ) ὅ' ἓνα σπῆτι καὶ τὰ ἔβα-
φαν μίσα ὅ' ἓναν κινεϊδωνάτ (μαφανάτ)
ποὺ εἶχε νερό ἀσύντοχο, νερό ποὺ τὸ
ἔφρανε μίσα κοπίδα ἀπὸ τὸ πηγάδι

~~ΑΚΑΔΗΜΙΑ~~ ~~ΓΙΑ ΤΑ ΜΗΝ~~ ~~ΤΟΥ~~ ~~ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ~~
μακέναν ὅσον ὁρόμο. Τὸν κινεϊδωνα
αὐτόν με τὸ νερό καὶ τὰ διάφορα
ἀντικείμενα ἀπὸ βραδύ) τὸν ἔβαφαν
κατῶ ἀπὸ μίσα τριακαρυδία, σκεπα-
σμένον ὅμω) μ' ἓνα κομμένο παννίδι.

Τὴν αὐτὴν μερὰ μετὰ τὴν ἐκκλησία
ὅσοι οἱ νέοι καὶ οἱ νέες συγκεντρώνονταν
ἐπὶ σπῆτι ν' ἀνοίξουν τὸν κινεϊδωνα
κ' ἐτραγουδοῦσαν κ' ἔδεχαν:

1853
ἀνοίξατε τὸν κλεῖδωνα
γιά τ' Αἰ-Γιαννιού τῇ χαίρει
κι' ὅποια νὰι καλορίζικια
ἄς ἔλθῃ νὰ τὸ πάρῃ.

Τότε ἔβαλε ἕνα τὸ χέρι του μέσα
στὸν κλεῖδωνα καὶ ἔπαιρνε ἕνα
ἀπὸ τὰ ἀντικείμενα ἐνῶ συγχρό-
νως ἔλεγε κλέναν στοῖχο τρα-
γουδιῶν πολλὰ φορὲς καὶ χαίρε-
ταν τὰ κέρματα καὶ ὁ νόμος
ἔδωσαν - κοροῖδων, πηράζοντο
ἀνάδοχα μετὰ τὸν στοῖχο.

Ἔτσι περνᾷσε ἡ μέρα καὶ
κατὰ τὸ βράδυ βγαίνουν
ν' ἀναψοῦν τὴ φωτιᾷ.